

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА РОЗРОБКИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

FINANCIAL STATUS OF THE ENTERPRISE AS A BASIS FOR DEVELOPING THE FINANCIAL STRATEGY OF THE ENTERPRISE

УДК 336.144.2

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct59-21>

Сисоєнко І.А.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Херсонський національний технічний
університет

Карлюка Д.О.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки,
підприємництва та економічної безпеки
Херсонський національний технічний
університет

Гузик С.І.

студентка
Херсонський національний технічний
університет

Sysoenko Iryna

Kherson National Technical University

Karliuka Dmytro

Kherson National Technical University

Huzik Svitlana

Kherson National Technical University

Статтю присвячено питанню оцінювання ефективності фінансового планування на підприємстві. Автором надано загальну характеристику оцінювання фінансового планування на підприємстві. Проведено оцінювання фінансового планування на підприємстві. Здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства як результату виконання фінансового планування. Проведено горизонтальний аналіз балансу підприємства. На основі динамічного аналізу фінансового плану бюджету активів та пасивів зроблено висновки про діяльність підприємства. На основі структурного аналізу фінансового плану бюджету активів та пасивів балансу визначено основні найбільш питомі складові частини балансу. Здійснено оцінювання ліквідності підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів. Порівняно показники ліквідності зі встановленими нормативами. Проаналізовано фінансовий результат підприємства.

Ключові слова: фінансове планування, фінансова стабільність підприємства, фінансовий план бюджету активів та пасивів, ліквідність, фінансовий результат.

Стаття посвящена вопросу оценивания эффективности финансового планирования

на предприятии. Автором предоставлена общая характеристика оценивания финансового планирования на предприятии. Проведено оценивание финансового планирования на предприятии. Осуществлен анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия как результата выполнения финансового планирования. Проведен горизонтальный анализ баланса предприятия. На основе динамического анализа финансового плана бюджета активов и пассивов сделаны выводы о деятельности предприятия. На основе структурного анализа финансового плана бюджета активов и пассивов баланса определены основные наиболее удельные составляющие баланса. Осуществлено оценивание ликвидности предприятия с помощью финансовых коэффициентов. Сравнены показатели ликвидности с установленными нормативами. Проанализирован финансовый результат предприятия.

Ключевые слова: финансовое планирование, финансовая стабильность предприятия, финансовый план бюджета активов и пассивов, ликвидность, финансовый результат.

The article is devoted to the issue of evaluating the effectiveness of financial planning in the enterprise. The author provides a general description of the assessment of financial planning in the enterprise. In the article the author evaluates financial planning at the enterprise. The article analyzes the financial and economic activities of the enterprise as a result of compliance with financial planning. In the article the author conducted a horizontal analysis of the balance sheet of the enterprise. Based on the dynamic analysis of the financial plan of the budget of assets and liabilities, conclusions are made about the activities of the enterprise. Based on the structural analysis of the financial plan of the budget of assets and liabilities of the balance sheet, the main most specific components of the balance sheet were identified. In the article the author conducted a vertical analysis of the balance sheet of the enterprise. The analysis of vertical and horizontal analysis was performed on the assets and liabilities of the enterprise, analysis of the balance sheet of the enterprise. The company's assets were current (fixed assets and work in progress) and non-current assets (inventories and receivables). The company's liabilities are equity and liabilities. Based on the results of the analysis of the financial plan of the budget of assets and liabilities of the balance sheet of the enterprise, conclusions were made and proposals were made. The article provides suggestions for improving financial planning. These, in particular, include: the formation of stable conditions for business, which is to ensure the stability of tax legislation and keep inflation at an optimal level; application of controlling, indirect method and budgeting, introduction of innovative technologies at the enterprise, minimization of risks that may arise during financial planning, etc. The company's liquidity was assessed using such financial ratios as current ratio, quick liquidity ratio, absolute liquidity ratio, the ratio of short-term receivables and payables. Liquidity indicators are compared with the established standards. Also in the work the author analyzed the financial result of the enterprise.

Key words: financial planning, financial stability of the enterprise, financial plan of the budget of assets and liabilities, liquidity, financial result.

Постановка проблеми. Фінансова стабільність підприємства є важливою складовою частиною ведення господарської діяльності, а однією з найбільших проблем у вітчизняній практиці є недостатня ефективність управління фінансовими ресурсами [1, с. 46]. До такого управління треба віднести фінансове планування та контроль за його виконанням, які дають можливість миттєво реагувати на постійні зміни в економіці, враховувати вплив факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища [3, с. 76].

Недооцінка планування діяльності підприємств приводить до економічних прорахунків. Більшість підприємств не має чіткої методики фінансового

планування, тому не може якісно планувати та контролювати фінансові ресурси, а також управляти ними навіть протягом короткотермінового періоду, що приводить до невизначеності майбутнього фінансового стану та збільшує ризик неплатоспроможності [3, с. 81].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність і завдання фінансового планування теоретично обґрунтували такі вітчизняні вчені, як В.В. Івата, С.М. Киркач, Л.С. Татянич, Г.В. Ситник, Л.В. Гончар, І.В. Запатріна, С.О. Левицька, О.О. Терещенко, І.Т. Ткаченко, С.В. Свірко.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз методики фінансового планування та контролю за

фінансово-господарською діяльністю на підприємстві. Для цього необхідно розглянути фінансовий план бюджету активів та пасивів підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінювання ефективності фінансового планування на підприємстві здійснено на прикладі КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, що фінансується з місцевого бюджету Херсонської області. Раціональне використання виділених коштів не тільки забезпечує ефективне функціонування підприємства, але й спричиняє вивільнення додаткових коштів у бюджеті для благоустрою місцевих громад [2, с. 220].

Для забезпечення оперативного керівництва діяльністю необхідна достовірна інформація про наявні у господарстві ресурси, їхній склад і

розміщення, а також про джерела їх формування й цільове призначення. Таку інформацію, узагальнену і згруповану у відповідному порядку, отримують за допомогою бухгалтерського балансу [4, с. 78].

Під час аналізу балансу підприємства рекомендується використовувати горизонтальний аналіз фінансової звітності (табл. 1).

Загальна сума активів з кожним роком помітно змінювалась, із 2018 р. до 2019 р. вона зменшилась на суму 15 151,9 тис. грн., що складає 28,4%. Коливання відбулося за рахунок поточної дебіторської заборгованості, яка зменшилась у 2019 р. порівняно з 2018 р. на 74,51%, а з 2019 р. по 2020 р. сума активів, навпаки, зросла, а саме на 23 151,58 тис. грн., що складає 60,6%. Вагому

Таблиця 1

**Фінансовий план бюджету активів та пасивів
КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР
у період 2018–2020 років (горизонтальний аналіз)**

Складові частини балансу	2018 р., тис. грн.	2019 р., тис. грн.	2020 р., тис. грн.	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2019/2018 рр.	2020/2019 рр.	2019/2018 рр.	2020/2019 рр.
АКТИВИ							
Необоротні активи							
Основні засоби, залишкова вартість	1 292,26	1 211,25	1 216,58	-81,01	+5,33	-6,27	+0,44
Основні засоби, первісна вартість	3 846,98	3 840,67	3 950,95	-6,31	+110,28	-0,16	+2,87
Незавершені капітальні інвестиції	35 479,80	30 007,20	34 27,71	-5 472,60	-26 579,4	-15,42	-88,58
Оборотні активи							
Запаси	2 983,96	3 643,00	5 956,04	+659,04	+2 313,04	+22,09	+63,49
Поточна дебіторська заборгованість							
зокрема, за внутрішніми розрахунками	686,73	–	–	–	–	–	–
за авансами	–	–	47 424,00	–	–	–	–
Інша поточна дебіторська заборгованість	12 859,07	3 277,15	3 277,15	-9 581,92	–	-74,51	–
Грошові кошти в казначействі	–	11,30	–	–	–	–	–
Активи, всього	53 301,81	38 149,90	61 301,48	–	–	–	–
ПАСИВИ							
Власний капітал та фінансовий результат							
Внесений капітал	1 292,26	1 211,25	1 211,25	-81,01	–	-6,27	–
Фінансовий результат	599,08	355,05	–	-244,03	-355,05	-40,73	–
Цільове фінансування	35 479,80	30 007,20	60 090,23	-5 472,60	30 083,03	-15,42	+100,25
Зобов'язання							
Інші поточні зобов'язання	15 930,68	6 576,40	–	-9 354,28	-6 576,40	-58,72	–
Пасиви, всього	53 301,81	38 149,90	61 301,48	–	–	–	–

Джерело: складено авторами за даними джерела [5]

роль у цьому збільшенні має заборгованість постачальників перед КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР.

Щодо структури оборотних активів, то можна зазначити, що вона змінювалася в позитивний бік. Значно збільшились запаси у 2019 р., а саме на 22,09%, а у 2020 р. – на 63,49% (або на 2 313,04 тис. грн.).

Зменшувалась протягом трьох років дебіторська заборгованість, особливо у 2019 р., коли вона знизилась на 9 581,92 тис. грн., що складає 74,51%, що є позитивною тенденцією. Під час аналізу пасивів слід зазначити, що зобов'язання зменшувались, у тому числі кредиторська заборгованість у 2020 р. зовсім дорівнювала нулю.

КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР є бюджетною установою і фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету, тому не може збільшити свої доходи і покращити своє фінансове становище, все залежить від того, в якому обсязі і як вчасно перераховуються кошти. Проведемо також вертикальний аналіз балансу (табл. 2).

Значну частку активів займають незавершені капітальні інвестиції, у 2018 р. вони склали 66,56%, а протягом аналізованого періоду зростали, але у 2020 р. вони вже складали лише 5,59% від загальної суми балансу. Ознака «незавершеності» ка-

пітальних інвестицій свідчить про незакінченість господарської операції та не оприбуткування об'єкта капіталовкладень на визначену дату [4, с. 58].

Частка оборотних активів у балансі є незначною, але у 2020 р. виникла дебіторська заборгованість за авансами, що значно збільшило частку оборотних активів (майже 77,36%).

У власному капіталі вагому частку займає цільове фінансування, з 2018 р. воно збільшилось, а на кінець 2020 р. становило 98,02% від усіх пасивів, що свідчить про високу платоспроможність і фінансову стійкість.

Довгострокових зобов'язань КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР не має. Проте негативним явищем є наявність, хоч і невеликої частки, короткострокових заборгованостей, які у структурі пасивів за 2018–2019 рр. займають 29,89–17,24%.

Фінансовий стан підприємства в короткостроковій перспективі оцінюється показником ліквідності та платоспроможності, які характеризують можливість своєчасних та повних розрахунків за короткостроковими зобов'язаннями перед контрагентами. Для цього доцільно провести аналіз ліквідності за допомогою фінансових коефіцієнтів (табл. 3).

Як видно з наведеного розрахунку, коефіцієнт поточної ліквідності збільшується на 0,02 у 2018–2019 рр. Це вважається негативним

Таблиця 2

Фінансовий план бюджету активів та пасивів КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР у період 2018–2020 рр. (вертикальний аналіз)

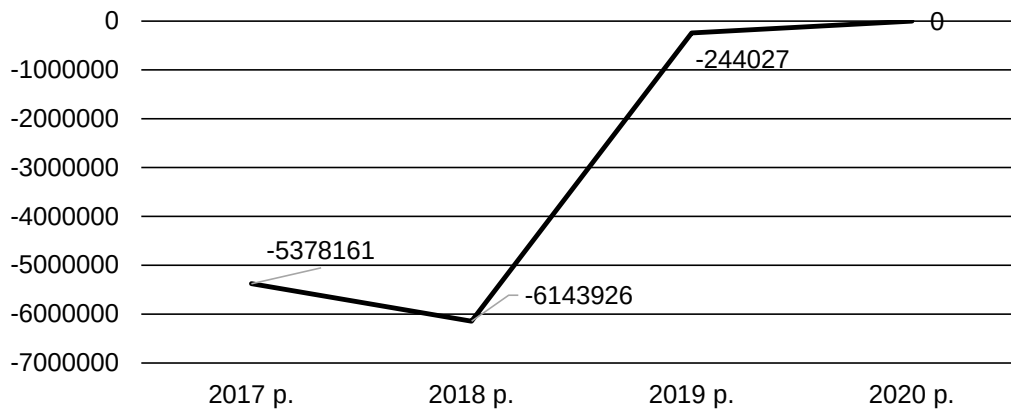
Складові балансу	Частка суми балансу, %		
	2018 р.	2019 р.	2020 р.
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби, залишкова вартість	2,42	3,17	1,98
Основні засоби, первісна вартість	–	–	–
Незавершені капітальні інвестиції	66,56	78,66	5,59
Оборотні активи			
Запаси	5,60	9,55	9,72
Поточна дебіторська заборгованість	–	–	–
зокрема, за внутрішніми розрахунками	1,29	–	–
за авансами	–	–	77,36
Інша поточна дебіторська заборгованість	24,13	8,59	5,35
Грошові кошти в казначействі	–	0,03	–
Активи, всього	100,00	100,00	100,00
ПАСИВИ			
Власний капітал			
Внесений капітал	2,42	3,17	1,98
Фінансовий результат	1,13	0,93	–
Цільове фінансування	66,56	78,66	98,02
Зобов'язання			
Інші поточні зобов'язання	29,89	17,24	–
Пасиви, всього	100,00	100,00	100,00

Джерело: складено авторами за даними джерела [5]

**Аналіз показників ліквідності
на КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР у період 2018–2020 рр.**

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Абсолютне відхилення 2019/2018 рр.	Норматив
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,04	1,05	–	+0,02	1,5-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,85	0,50	–	-0,35	0,5-1
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	0,85	0,50	–	-0,35	–

Джерело: складено авторами за даними джерела [5]

**Рис. 1. Динаміка фінансового результату
КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, грн.**

Джерело: складено авторами за даними джерела [6]

явищем, оскільки може свідчити про порушення структури капіталу. Оцінити 2020 р. не вдалося, оскільки поточні зобов'язання дорівнювали нулю. Коефіцієнт швидкої ліквідності на кінець 2019 р. зменшився, але входить у нормативне значення, що є позитивною ознакою. Коефіцієнт абсолютної ліквідності має негативне значення, адже протягом трьох років становить 0 і не задовольняє встановлений норматив (0,2–0,35). Розрахунок співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості показав, що КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР не в змозі самостійно розраховуватись із кредиторами за рахунок дебіторів протягом року.

Основним призначенням «Звіту про фінансові результати» є відображення величини та джерел формування фінансового результату господарювання. Динаміка фінансового результату КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР наведена на рис. 1.

З графіку бачимо позитивну тенденцію, оскільки профіцит із кожним роком зменшувався, а у 2020 р. досягнув 0, що свідчить про баланс між доходами та видатками.

Фінансовий результат є основною частиною бухгалтерського обліку, адже посідає вирішальне місце у діяльності будь-якого підприємства. Головною метою створення та функціонування господарюючого суб'єкта на ринку є фінансовий

результат, що виступає у формі прибутку, який визначає ефективність його діяльності. На основі фінансових результатів можна проаналізувати стан підприємства на ринку, а саме його ліквідність та рентабельність.

Висновки з проведеного дослідження. Аналізуючи доходи й витрати КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, можемо впевнено сказати, що ефективність фінансового планування на підприємстві з кожним роком підвищувалась, адже дефіцит коштів із кожним роком зменшувався, а у 2020 р. сягнув 0, що свідчить про баланс між доходами та видатками, тому вважаємо доцільним надати такі пропозиції щодо вдосконалення фінансового планування: формування стабільних умов підприємницької діяльності, що полягає у забезпеченні стабільності податкового законодавства та утриманні на оптимальному рівні інфляції; застосування контролінгу, непрямого методу та бюджетування; впровадження на підприємстві інноваційних технологій, мінімізації ризиків, які можуть виникнути під час фінансового планування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Білоусова О.С. Фінансове планування підприємств в управлінні процесами збалансування фінансів реального сектора. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 3 (1). С. 45–54.

2. Єзгор Л.І. Планування – основний елемент фінансового менеджменту підприємства в Україні. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 219–223.

3. Ситник Г.В. Принципи фінансового планування та його роль у забезпеченні збалансованого фінансового розвитку підприємства. *Інноваційна економіка*. 2011. № 5. С. 76–90.

4. Ткаченко І.Т. Звітність бюджетних організацій : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2009. 216 с.

5. Форма № 1-дс «Баланс» Комунального некомерційного підприємства «Обласна база спеціального медичного постачання» Херсонської обласної ради за 2018–2020 рр.

6. Форма № 2-дс «Звіт про фінансові результати» Комунального некомерційного підприємства «Обласна база спеціального медичного постачання» Херсонської обласної ради за 2017–2020 рр.

REFERENCES:

1. Bilousova O.S. (2011) Finansove planuvannia pidpriemstv v upravlinni protsesamy zbalansuvannia finansiv realnoho sektora [Financial planning of enter-

prises in the management of financial balancing processes of the real sector]. *Marketing and innovation management*, no. 3 (1), pp. 45–54.

2. Ezgor L.I. (2009) Planuvannia – osnovnyi element finansovoho menedzhmentu pidpriemstva v Ukraini [Planning – the main element of financial management of the enterprise in Ukraine]. *Formation of a market economy in Ukraine*, no. 19, pp. 219–223.

3. Sytnyk G.V. (2011) Pryntsypy finansovoho planuvannia ta yoho rol u zabezpechenni zbalansovanoho finansovoho rozvytku pidpriemstva [Principles of financial planning and its role in ensuring balanced financial development of the enterprise]. *Innovative economy*, no. 5, pp. 76–90.

4. Tkachenko I.T. (2009) Zvitnist biudzhethnykh orhanizatsii [Reporting of budget organizations]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)

5. Form № 1-ds “Balance” of the Municipal non-profit enterprise “Regional base of special medical supply” of the Kherson regional council for 2018–2020.

6. Form № 2-ds “Report on financial results” of the Municipal non-profit enterprise “Regional base of special medical supply” of the Kherson regional council for 2017–2020.